VIERING / DIENST op 18 oktober 2026, 10 uur
Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer
Orgel/Piano: Valeriya Zakopay Koster: Leon de Graaff
Kerkenraadslid: Annigje Leighton Lezer: Marlies van Leeuwen
Predikant: Paul F. Thimm

thema: “Belasting betalen – ja of nee?”

Aansteken van de kaarsen **Welkom**

Zingen “Dank U voor deze nieuwe morgen” 218 (alle 5)

Bemoediging en Groet (uit Mennonitisches Gesangbuch nr.609 vertaald in het Nederlands)

Tegen de angst van ons leven in - vieren we de kracht van God.

Tegen de onverschilligheid en de haat van ons leven in -
vieren we de liefde van Christus.

Tegen de grenzenloosheid en het geweld van ons leven in -
vieren we de veranderde aanwezigheid van de Heilige Geest.

Want God heeft ons niet de geest van angst gegeven,
maar de Geest van kracht en liefde en bedachtzaamheid. Amen.

Met elkaar delen (kaarsen aansteken)

Zingen “Dit is een tijd van kleurenpracht” Zingenderwijs 32 (alle 4)
melodie 834 “Vernieuw Gij mij”

Gebed

Schepper van alle mensen, U die ons omgeeft met liefde!
Laat uw woord klinken in ons midden.
Help ons om het te kunnen verstaan en te volgen.

Maak ons bewust dat we uw kinderen zijn, die een band hebben met U
en op U lijken en Uw liefde en vrede uitdragen.

We komen hier in dit huis samen - met onze gevoelens en ervaringen,
met onze vreugden en zorgen, met onze vragen en antwoorden.

God, geef ons de inspiratie en de wijsheid die we nodig hebben
om onze levensweg te gaan samen met anderen en samen met U.

Wij danken U voor Jezus Christus – voor wat hij zei en wat hij deed,
voor wie hij is en voor wat hij voor ons betekent. Amen.

Bijbellezing: Genesis 1:26-31

Zingen “Wij komen als geroepen” 612 (alle 3)

Bijbellezing: Matteüs 22:15-22

Zingen “God is tegenwoordig” 906:1,6,8

Preek/overdenking “Belasting betalen – ja of nee?”

Lieve gemeente!

I.

Belasting betalen: Wie van u doet dat graag? … - ik ben tot nu toe nog niemand tegengekomen - die daarover zit te juichen. ’Belasting - leuker kunnen we het niet maken’ - Het zou me wat!
Blauwe enveloppen in de brievenbus maak ik veel minder gretig open dan een leuke uitnodiging of een lieve felicitatiekaart. Waarschijnlijk gaat het jullie net zo.

Belasting betalen - ja of nee? Het is **een onnodige vraag**, want je kunt je niet onttrekken aan het betalen van belasting. Anders kom je in de problemen. Dat wist Jezus natuurlijk heel goed.

Bij het lezen van de evangelietekst voor vandaag moest ik denken aan **professor Henk Kossen.** Professor Kossen was jaren geleden hoogleraar aan het Doopsgezinde Seminarie, onze predikantsopleiding in Amsterdam. Van zijn colleges kan ik me helaas niet zo veel meer herinneren. Wat me wel is bijgebleven is, dat hij en zijn vrouw Elselien ooit **geweigerd** hebben om **belasting te betalen** aan de overheid.
Zij deden dat om te protesteren tegen het beleid van de overheid. Ze konden het niet met hun geloof en geweten verantwoorden, dat de overheid zoveel van hun belastinggeld besteedde aan bewapening - nieuwe raketten en afschrikking in plaats van ontwikkelingssamenwerking en andere noodzakelijke sociale voorzieningen in onze samenleving.

De burgerlijke ongehoorzaamheid van het echtpaar Kossen had natuurlijk gevolgen. Ze kregen de deurwaarder in huis die hun inboedel moest veilen. Want natuurlijk kan de staat **belastingweigering** niet zomaar gedogen. Gelukkig hadden zij goede vrienden die hun spullen voor hen terug hebben gekocht.
Ik heb me dan ook afgevraagd: Zou ik het zelf aandurven om mijn geloof en mijn **discipelschap** van Jezus Christus uit te dragen met alle gevolgen die dat met zich meebrengt? En wat verandert zo’n daad vanuit geloof uiteindelijk bij de overheid?

Velen hebben deze symbolische kritische daad bewonderd – of ze het nou met echtpaar Kossen eens waren of niet. Ik ook.

II.

“Is het juist om de keizer belasting te betalen?” – Ik besef dat deze onschuldig lijkende vraag voor Jezus een **strikvraag** was en daarom best levensgevaarlijk. Want Jezus leefde niet in een democratische staat, waar vrijheid van geloof en vrijheid van meningsuiting vanzelfsprekend zijn.

En ik ben me er ook van bewust, dat het **in onze tijd nog steeds niet overal vanzelfsprekend** is. - Niet voor niets hebben we vorig week weer in onze kerk brieven van **Amnesty International** geschreven voor mensen die door hun overheid slecht behandeld worden omwille van hun menselijke kritiek op hun overheid. Helaas is dat nog steeds nodig.

Belasting betalen – ja of nee? – Hoe gaat Jezus deze **politiek gevoelige vraag** beantwoorden zonder zichzelf in gevaar te brengen?

Wat ze **eigenlijk willen weten** is: “Zeg, Jezus, ben je **voor** steun aan **de Romeinse overheid of** ben je **tegen**?”

Het is een **politieke vraag**. Politiek gaat heel vaak over geld, macht en controle. Wie heeft het voor het zeggen en waarvoor wordt de belastingen uitgegeven? Het gaat om miljarden, om tegengestelde belangen en lobby’s.
Het lijkt onvermijdelijk: **elk antwoord** dat Jezus zal geven - ja of nee - valt **verkeerd.**

Want als Jezus zegt: “**Ja**, natuurlijk moet je de keizer belasting betalen.” Dan heeft hij de **Farizeeërs** en de meerderheid van **zijn volk** tegen zich. Zij hebben een gloeiende **hekel** aan de **heidense Romeinse overheid** die hun land bezet en de onderdanen onderdrukt - bijvoorbeeld met die belastingen voor de rijksbegroting en veroveringsoorlogen. Ze zouden Jezus zien als vuile **landverrader** en collaborateur.

Als Jezus daarentegen **“nee”** zou zeggen tegen deze rijksbelasting, dan zou hij de aanhangers van koning Herodes tegen zich in het harnas jagen. Ze kunnen Jezus dan oppakken als gevaarlijke **oproerkraaier** tegen de overheid. De **Herodianen** stonden bekend als handlangers van de Romeinen. Elke Jood met zelfrespect en fatsoen moest niets hebben van de Herodianen die heulen met de vijand.

Heriodianen en Farizeeërs zijn zeker **geen vrienden** maar tegenstanders van elkaar.
Het is een merkwaardige afvaardiging die bij Jezus komt, zeg maar een gelegenheids-coalitie van **anti-Romeinse Farizeeërs** en **pro-Romeinse Herodianen.**
Hun gemeenschappelijk **doel** is om Jezus te pakken te nemen en onschadelijk te maken.

Jezus zit dus in een verdraaid lastig **dilemma**. Wat hij ook zegt kan hem in de gevangenis brengen of erger nog zijn kop kosten. Hij kan vijanden maken – zowel van de ene als van de andere kant. – De spanning is om te snijden! - Wat nu?

III.

Jezus heeft hun **gemene opzet** door en laat zich niet in de val lokken.
Hij begint met **tegenvragen** die simpel lijken, maar tegelijkertijd heel slim zijn:
“- Waarom stellen jullie mij op de proef, huichelaars?
- Laat me een belastingmunt zien.” Ze brachten hem een denarie.
En toen vroeg hij hen: ‘Van wie is deze afbeelding en het opschrift?” (V.18-20)

Kijk, op de Romeinse **denarie**, zie je op de **ene kant** het hoofd van **keizer Tiberius** met het opschrift “de eerbiedwaardige Keizer Tiberius, zoon van de goddelijke Augustus” en op de **achterkant** van de munt is de **keizermoeder** Livia afgebeeld als vredesgodin met de woorden “de hogepriester”.

De **keizer van Rome** wordt dus duidelijk **als god en hogepriester** vereerd. Dit **verafgoden van de keizer** was **voor de Joden** godslastering. Ze moesten er niets van hebben. – Wat pijnlijk en gênant, dat de Joodse gesprekpartners van Jezus zo’n munt bij zich dragen en kunnen tonen.

Zulke **heidense munten** werden **in de tempel** van Jeruzalem **niet geaccepteerd**. Voor het kopen van offerdieren zaten er bij de tempel **geldwisselaars** voor joods geld. We weten dat Jezus met hen in de tempel een aanvaring had, omdat hij hun geldmakerij niet vond passen bij Gods huis van gebed.

Ze brengen dus zo'n Romeinse denarie bij Jezus. En dan komt de ontmaskerende tegenvraag van Jezus: "Zeg zelf, **van wie is** de **afbeelding** en het **opschrif**t op de munt?" - Hun antwoord is kort en bondig: **"Van de keizer**".

IV.

En dan voegt Jezus er **iets nieuws en wezenlijks** aan toe: "Ik wil jullie aandacht vragen voor iets dat we niet mogen vergeten: "Oké, geef de keizer wat des keizers is…maar geef vooral **aan God wat God toekomt**.
Laten we het meer met elkaar over God hebben. Dat relativeert al het andere en zet onze alledaagse problemen en vragen **in een ander perspectief**.

Jezus laat zich dus **niet in** de ja-of-nee-**val** lokken, maar tilt de hele kwestie naar een **hoger plan**… door **God in het spel** te brengen. Jezus geeft de discussie **diepgang**. Hij tilt het gesprek boven een al te simpele partijpolitiek uit naar een **hoger niveau** door **God ter sprake te brengen.** Het gaat Jezus niet om al te simpele antwoorden of een debat te winnen.

Het is alsof Jezus wil zeggen: "Jullie zeggen het zelf: het geld draagt de kenmerken van waar het bij hoort. **Overheid en belasting** dat hoort nu eenmaal bij elkaar of we het leuk vinden of niet. Geef de keizer wat des keizers is."

De munt heeft de afbeelding van de keizer of de regeringschef... Maar zijn jullie je ervan bewust, dat jullie geschapen zijn naar Gods beeld en gelijkenis? **Jullie** dragen **niet** het **beeld van menselijke machthebbers maar van God**, jullie schepper! Jullie zijn geen eigendom van machthebbers, maar jullie horen bij God.

Van wie de belasting is, is belangrijk. Nog veel belangrijker is **van wie jij er een bent**. Jij bent Gods munt. Het gaat over jou, over jullie zelf en niet alleen over belasting en geld. Geef je aandacht aan wat echt belangrijk is en aandacht verdient. Je bent gemaakt als kostbaar **evenbeeld van God**.

En waaruit bestaat die **gelijkenis, dat evenbeeld** dan? - God houdt van alle schepselen en staat voor vrede en gerechtigheid. Daarom voelt God zich **verantwoordelijk** voor alles. Juist in het dragen van verantwoordelijkheid lijken we op God, onze Schepper. Is dat niet belangrijker dan praten over de belasting aan de keizer?

Afgelopen maandag was de 'dag van het praatje'. Aandacht voor een ander stond één dag in de spotlight. Zo'n praatje met iemand, dat is een voorbeeld van wat ik bedoel. Een praatje in de bus of op straat, met zomaar een onbekende. Of een zieke bezoeken, je stem laten horen in de strijd tegen onrecht in de wereld of kritisch boodschappen doen omdat je het milieu en duurzaamheid ondersteunt. Dit zijn allemaal voorbeelden van **voorrang geven aan God** en waar God voor staat.

Laten we niet te veel energie verspillen aan discussie over macht en geld. Maar laten we elkaar eraan herinneren: "Jij bent niet eigendom of product van de overheid. - **Van wie ben jij er een?** - Jij bent een kunstwerk van de Schepper! Kom daar maar gerust voor uit! Amen.

Muziek P.I. Tchaikovsky (1840-1893) "Oktober Herfstlied"

Open Ruimte voor **"Lichtpuntjes van God"** ("Glimpses of God"):

Gebed en Onze Vader

God, Schepper van leven, bron van liefde en kracht van goedheid,

Dank U voor woorden en verhalen die U ons meegeeft op onze weg.
Wij bidden U, geef ons nieuwe diepere inzichten die onze uiteenlopende meningen overstijgen en ons met elkaar verbinden ondanks onze verschillen en gevoeligheden.
Leer ons de weg van vrede en gerechtigheid, van liefde en verzoening.

Dank U voor leiders die bereid zijn om hun nek uit te steken – moedig om voorop te lopen en wijze en moeilijke beslissingen te nemen, te verbinden in plaats van te stoken en te polariseren.
Wij bidden om wijsheid voor de overheden in ons land, in Europa, in de wereld.
Help dat volksvertegenwoordigers zorgen dat belastinggeld voldoende ten goede komt aan wie kwetsbaar zijn en het moeilijk hebben en aan de toekomst van onze planeet.
Schenk dat wij zelf groeien in menselijkheid en solidariteit in de wereld, dat we de verkwisting van bronnen en het verwoesten van levens door oorlog, bedreiging en geweld helpen stoppen. Wees bij hen die lijden onder oorlog en geweld - overal ter wereld.
Wij bidden U ook voor hen die ziek zijn en voor hen die rouwen om het verlies van een dierbare.

Dank U, dat U ons geschapen hebt naar uw beeld, met een gevoel van verantwoordelijkheid, met creativiteit voor nieuwe oplossingen, met een geweten dat gevoelig is voor wat goed en wat kwaad is.
Wij bidden U, dat we onderscheid kunnen maken tussen hebberigheid voor onszelf en rechtvaardigheid en eerlijkheid in het omgaan met andere volkeren en groepen, dat we ons niet verrijken ten koste van anderen.

Dank U voor de mogelijkheid om in U, God, te geloven en volgens uw goede wil te leven.
We bidden, dat we tussen al die dingen die onze aandacht vragen en ons opeisen, U, God, niet vergeten en de zin van het leven waar U voor staat.
Uw kinderen zijn wij – naar uw beeld en gelijkenis.
Herinner ons daaraan, zodat we kunnen relativeren en onderscheiden wat goed en kwaad, wat belangrijk en minder belangrijk, wat schijnheilig en wat echt is.

Laten we in **stilte** denken en bidden voor wat in een ieder op dit moment in ons opkomt.

…stilte

Zo bidden we nu samen met de woorden van Jezus:

(oudere versie)	(versie van NBV 2006)
Onze Vader die in de hemel zijt.	Onze Vader in de hemel!
Uw naam worde geheiligd	Laat uw naam geheiligd worden,
Uw koninkrijk kome.	laat uw koninkrijk komen
Uw wil geschiede in de hemel,	en uw wil gedaan worden
alzo ook op de aarde.	op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.	Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.
En vergeef ons onze schulden,	Vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.	zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig is.
En leid ons niet in verzoeking,	En breng ons niet in beproeving,
maar verlos ons van de boze.	maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want van u is het koninkrijk	Want aan U behoort het koningschap,
en de kracht en de heerlijkheid	de kracht en de majesteit

- in eeuwigheid. AMEN.

Collecten

Zingen “Neem mijn leven, laat het, Heer, 912:1,2,4,6
toegewijd zijn aan uw eer

Zegen (samen)

Laten we nu aan het einde van deze dienst de eeuwenoude priesterzegen uit de bijbel uitspreken – voor elkaar en voor de wereld die deze zegen van boven nodig heeft:

De Eeuwige zegent je en behoedt je!
De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten
en is je genadig!
De Eeuwige verheft zijn aangezicht over je
en geeft je vrede! Amen.

Zingen “Gezegend gaan we nu van hier…Amen” Zingenderwijs 57
= melodie van 273 “Loof God die zegent al wat leeft”

Gezegend gaan wij nu van hier,
en God gaat met ons mee
en geeft ons moed en levenskracht,
zo gaan wij niet alleen. Amen.

Doven van kaarsen